

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 4280
Tarih : 02.12.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 02/12/2019
Sayı: -120.10-E.00000575630

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de engelli yurttaşlar, toplam nüfusun %13’ünü (yaklaşık 10,5 milyon) oluşturmaktadır. Farklı engelli gruplarında bulunan yurttaşlar sorunlarının çözümüne yönelik olarak bugüne kadar etkin ve kalıcı önlemler alınamamıştır. Engelli yurttaşların yaşamakta olduğu sorunlar her geçen gün artmaktadır. Özellikle engelli yurttaşlarımızın istihdam sorunu, topluma katılmaları için fiziki koşulların yetersizliği sürekli dile getirilmesine rağmen çözüme yönelik ciddi adımlar atılmamaktadır. Engelli yurttaşların yaşadığı sorunların saptanması, çözümü için etkin ve kalıcı önlemlerin alınması amacıyla Anayasa’nın 98 inci maddesi ve Meclis İçtüzüğü’nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Mensur Işık

Muş Milletvekili

GEREKÇE

Engelli; doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duyuşsal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişidir. Bu tanım kapsamında engellileri; bedensel, zihinsel ve ruhsal olarak üç ana gruba ayırabiliriz. Bu gruplar kendi içinde ayrıca gruplara ayrılır.

Engellilerin temel haklardan yararlanması ve engelli yurttaşlara yönelik hakların güvenceye alınması amacıyla ulusal ve uluslararası sözleşme ve kanunlar da çıkarılmıştır. Türkiye’de de 5378 sayılı Engelliler Kanunun amacı “Engellilerin temel hak ve özgürlüklerden faydalanmasını teşvik ve temin ederek ve doğuştan sahip oldukları onura saygıyı güçlendirerek toplumsal hayata diğer bireylerle eşit koşullarda tam ve etkin katılımlarının sağlanması ve engelliliği önleyici tedbirlerin alınması için gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlamaktır” şeklinde tanımlanmaktadır.

Engelli yurttaşlarımızın yaşamakta olduğu sorunlar her geçen gün artarken, özellikle engelli vatandaşlarımızın en büyük sorunu olan istihdam konusunda ciddi adımlar atılmamaktadır. Hatta kamunun elinde bulunan ve engelli yurttaşlarımızın kanuni hakkı olan memur ve işçi kadroları dahi doldurulmamaktadır. Muhtaçlık yardımı alan bir kişi, bakıma muhtaç ise bu kişiye evde bakım desteği verilmemektedir. Engellilerimizin en büyük

0000575630

sorunlarından biride toplumun her kesiminde olduğu gibi işsizliktir. Engellilerimizin konusunda yasal zorunluluklar bulunmasına rağmen bu sorun hala devam etmektedir. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunun 53. Maddesine göre bu sayının %3 oranında memur statüsünde Engelli personel istihdam edilmesi gerekmektedir. Hem 4857 Sayılı İş Kanunu hem de 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre Engellilere kullandırılması gereken memur ve işçi kadroları boş bırakılmıştır. Engelli yurttaşların istihdamının az olmasının en önemli nedeni olarak eğitim sorunu ortaya çıkmaktadır. Bu konuda Türkiye'nin de taraf olduğu BM Engelli Hakları Sözleşmesinin 24. Maddesi "Taraf Devletler engellilerin eğitim hakkını tanır. Taraf Devletler, bu hakkın fırsat eşitliği temelinde ve ayrımcılık yapılmaksızın sağlanması için eğitim sisteminin bütünleştirici bir şekilde her seviyede engellileri içine almasını ve ömür boyu öğrenim imkânı sağlar."

Engelli yurttaşlara yönelik birçok düzenleme kâğıt üzerinde kalırken engelli yurttaşlarımızın eğitim, barınma, sağlık, sosyal güvenlik ve istihdam gibi konulardaki sorunlarına kalıcı çözümler getirilememiştir. Temel yasal hakların dışında engellilerin toplumun bir parçası haline gelmesine olanak tanıyacak toplumsal tedbirler de alınmamıştır. Oysa bedensel, görme, işitme, süreğen hastalıklar vb. gibi engellilik gruplarının varlığından dolayı engelli yurttaşlarımızın sorunları çeşitlilik arz ettiği için farklı çözüm modellerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu konuda çözüm geliştirilmediği gibi ağaçlar, elektrik ve trafik direklerinin belli bir düzende dikilmemiş olması, arabaların kaldırımlara park etmeleri, görme engelliler için çekilen sarı yol bantların zarar görmesi veya bantların üzerine direklerin yerleştirilmesi, esnafın kaldırıma tezgah açması ve arabaların kaldırımlara park edilmesi, birçok yerde trafik ışıklarında sesli uyarı sisteminin bulunmayışı sorunları önümüzde durmaktadır.

Engelli yurttaşlarımızın başta eğitim ve sağlık hizmetleri olmak üzere gündelik hayatta karşılaştıkları sorunların tespit edilmesi ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasını talep ederim.

1	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	dey
2	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	Filiz
3	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	Necdet İpekyüz
4	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
5	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	İ. Taşcier
6	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	G. Paylan
7	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	M. Toğrul
8	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	M. Çepni
9	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Günay
10	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SİİRT	M. Danış Beştaş
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	A. Sürücü
12	HABİP EKSİK	İĞDIR	H. Eksik
13	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	H. Kaçmaz
14	AHMET ŞIK	İSTANBUL	A. Şık
15	PERO DUNDAR	MARDİN	P. Dunder
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	T. Çelik
17	RIDVAN TURAN	MERSİN	R. Turan
18	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	Ş. Çoşkun
19	MENSUR İŞİK	MUŞ	M. İşik
20	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	S. Kemalbay